

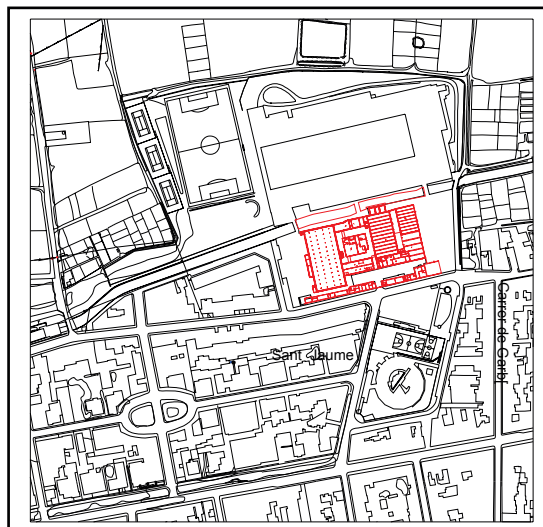
PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC I ELEMENTS D'INTERÈS HISTÒRIC

CONJUNT INDUSTRIAL "COMA CROS" (FÀBRICA VELLA)		C-04
SITUACIÓ	Carrer Sant Antoni	UTM 3175701

Data Construcció	1850	Autor inicial	Desconegut	Propietat	Pública
Data intervenció 1		Autor intervenció 1		Gestió	Ajuntament
Data intervenció 2		Autor intervenció 2		Contacte	Ajuntament

SITUACIÓ URBANÍSTICA

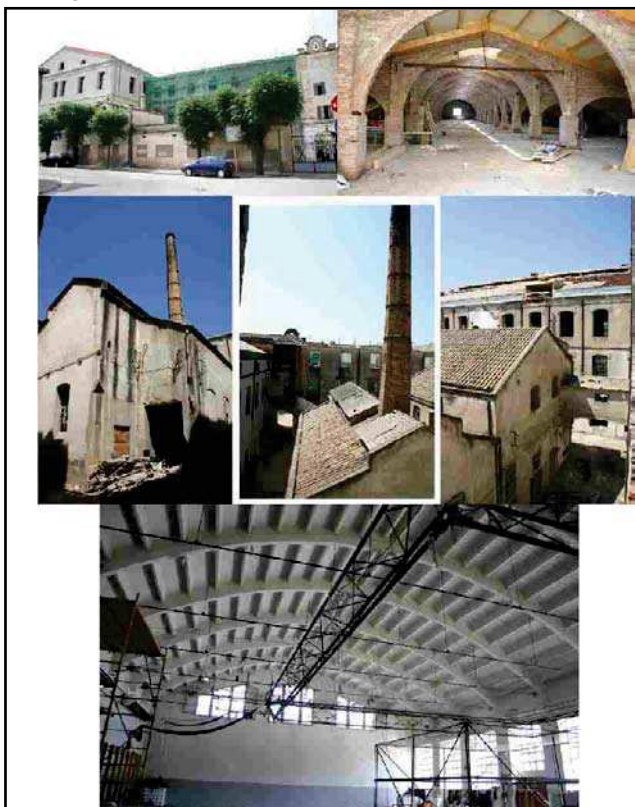
Planejament general	Revisió Pla General (Aprovació definitiva 5/4/02)
Planejament derivat	
Classe de sòl	Sòl Urbà
Qualificació urbanística	Sistemes d'Equipaments (CLAU D)
Protecció actual	Àmbits Protecció Patrimoni PGOM - 2002 (APP-4.03)
Tipologia	Conjunt d'edificis d'origen industrial
Superfície solar	12.429'06 m2
Superfície construïda	16.915 m2
Ús actual	Equipament Cultural
Ús original	Fàbrica textil
Usos recomanats	Equipament Cultural

PRESENTACIÓ

Imatge

Descripció

Conjunt d'edificis de diferents èpoques i de grans dimensions que van conformant un pati interior amb un túnel d'accés.

Oficines i Casa del Director: edifici de 4 plantes, de caire més urbà i amb una escala noble.

Nau Kropotkin: el nom prové de la confiscalització en època de guerra per part de la CNT. Edifici de 3 plantes i golfes de 1850 m2 cada planta. Coberta a dues vessants i grans obertures en totes les façanes. L'estructura interior de les plantes és de sostre de revoltons sostingut per columnes de fosa. A les golfes trobem un espai admirable amb una estructura d'arcs de maó massís i lluernari central amb bigues de fusta de nova construcció.

Nau zona nord: Edifici de 3 plantes que connecta la nau kropotkin amb la mitjana i de llevant.

Edifici de la Caldera i Xemenia: 2 edificis a l'interior del pati amb la xemeneia de planta octogonal feta de maó massís.

Nau mitjana: darrera de la casa del director. Té 3 plantes amb obertures al pati interior. La planta baixa i primera té una estructura de

Nau de llevant: gran sala diàfana d'aproximadament 400 m2 amb estructura d'arcs de punt rodó de formigó amb tensors de ferro a cada base d'arc i obertures entre pilastres a la banda est i finestral a nord.

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC I ELEMENTS D'INTERÈS HISTÒRIC

Dades històriques i/o tècniques

L'any 1846 es constitueix la societat Ramió i Cia i l'any 1855 es creen dues fàbriques al Veïnat. L'any 1861 Pere Ramió instal·la una fàbrica a la travessera de Sant Antoni. L'any 1866 la societat Coma, Ciuró i Clavell compra la fàbrica d'Oliveras i Cia i l'any 1870 s'hi produeix una vaga. L'any 1910 Joan de Coma i Cros esdevé l'únic propietari de la fàbrica. Fins l'any 1923 s'amplia la fàbrica, es modifica el traçat de la sèquia i es construeix la central elèctrica. Entre el 1919 i 1922 es succeeixen diferents vagues. L'any 1924 es produeix un incendi en un edifici de la fàbrica. L'any 1969 es fan diverses obres d'ampliació i es ven la fàbrica a Indústries Burés. L'any 1990 passa a mans del grup Kio i l'any 1995 la va adquirir l'Institut Català del Sòl. L'any 1998 es cedeix a l'Ajuntament de Salt per a equipaments públics.

Patologies aparents. Observacions

Actualment tot el conjunt es troba en procés de reformes i rehabilitació per infraestructures culturals.

Bibliografia

ALBERCH i FUGUERES, X. i BURCH i RIUS, J. Salt, Quaderns de la Revista de Girona. Girona, Diputació de Girona, 1994.
ALONSO i PONT, Agapit. "Salt: 8 en 1". Revista La farga, núm. 141. Salt, Casal de Jubilats, juny de 1993. p.8-18.
ARTAL, R. "Salt, el Creixement d'un Poble. Petita història d'arquitectura local". Revista La Punxa núm. 12. Girona, Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Girona. 1991. p. 2-6
BOADAS i RASET, Joan. "La Transformació de Salt per la Indústria Tèxtil". Revista de Girona, núm. 126. Girona, Diputació de Girona, gener-feb. de 1988. p. 75-80.
BOSCH i TERMES, Jaume. (El Meneró del Rec) "Arqueologia Industrial a Salt". Revista La Farga, núm. 86. Salt, Casal de Jubilats, març de 1987. p. 6-8.
BOVER i PAGESPETIT, Andreu. "Factoria Cultural Coma Cros de Salt". Nous usos per a antics espais industrials. Girona, Publicacions de la Universitat de Girona, 2003. p. 271-285.
BOVER i PAGESPETIT, Andreu. Salt, els Pobles del Gironès. Salt, Ajuntament de Salt, 2004.
BUCH i SERRA, Lluís. Aproximació al Creixement urbà de Salt. Salt, Servei Municipal de Publicacions, Ajuntament de Salt 1988.
CASTELLS i CALZADA, Narcís; COLOMER i ARCAS, M. Assumpció. Salt, Documents per a la Història.. Girona, Ajuntament de Salt, 1998.
CLARÀ, Josep. "Elements per a una història de Salt". Revista de Girona, 86. Girona, Diputació de Girona, any 1979.
NADAL, Joaquim. "La Industrialització al Gironès: L'Exemple de Salt". Recerques, núm. VI. Barcelona, Editorial Ariel, 1976. p. 183-203.
ROS NICOLAU, Josep. L'Abans. El Gironès, Salt. Recull fotogràfic 1880-1965. El Papiol, Editorial Efadós SL. 2005.
SALA i OLLER, Rafel. "Adéu a la Gassol". Revista La Farga, núm.216. Salt, Casal de Jubilats, desembre de 2004. p.11-12.
SUREDA i CANALS, Pere Joan. "Del segle passat a Salt, 1924.- Foc al Molí". Revista La Farga, núm. 191. Salt, Casal de Jubilats, maig de 2002. p. 13.
SUREDA i CANALS, Pere Joan. "Del segle passat a Salt, 1950.- Centenari de l'empresa Coma i Cros". Revista La Farga, núm. 197. Salt, Casal de Jubilats, gener de 2003. p. 8.
TORRAMADÉ, R. "La Coma i Cros". Revista la Farga, núm. 197. Salt, Casal de Jubilats, gener de 2003. p.10-11.
VVAA. Salt al dos mil, Jornades d'Estudi i Reflexió sobre el futur socio-econòmic i urbanístic de Salt i el seu entorn. Salt, Ajuntament de Salt, 1989.

Valoració

Conjunt de gran valor. Patrimoni industrial, social i arquitectònic. Elements a tenir en compte: Túnel d'accés al pati de màquines, Casa del Director, Nau Kropotkin, Nau zona nord, Edifici de la Caldera i Xemeneia, Nau mitjana, Nau de llevant, etc. La seva rehabilitació ha de servir per preservar la memòria d'una època. A més dels seus edificis, alguns elements concrets ens ajuden a reviuir unes condicions de treball no gens fàcil, així trobem conductes de ventilació, sistemes de recollida del cotó, desaigües interiors als àmpits de les finestres per el vapor acumulat, etc.